

Täysistunto

Torstai 3.10.2019 klo 16.01—18.14

4. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2018

Kertomus K 7/2019 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 1/2019 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 1/2019 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta.

Keskustelu

17.03 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on tosiaan eduskunnan tilintarkastajien kertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2018.

Tarkastusvaliokunta on kuullut muun muassa tilintarkastajien puheenjohtajaa sekä instituutin johtajaa, ja tilintarkastajien kertomukset ovat jälleen niin sanotusti puhtaita, eli tilintarkastajilla ei ole huomautettavaa. Tarkastusvaliokunta toteaa, että tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti, ja mietinnössään valiokunta on kiinnittänyt huomiota myönnettyihin määrärahoihin ja niiden käyttöön sekä toiminnan kuluihin ja niiden muutoksiin. Ulkopoliittisen instituutin osalta ei ole nostettu esille erityiskysymyksiä, ja päätösehdotuksenaan valiokunta on ehdottanut, että eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomusten johdosta.

17.04 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Tästä tilintarkastuskertomuksesta ei sinänsä ole suurempaa kommentoitavaa, koska se antaa niin sanotusti puhtaat paperit. Kaikki on toimitettu niin kuin pitää. Tilintarkastajilla ei ole huomautettavaa Ulkopoliittisen instituutin toimintaan. Noin 3,9 miljoonan euron menot viime vuonna, josta 2,5 miljoonaa euroa henkilöstökuluihin — eli henkilöstö ottaa luonnollisesti suurimman osan budjetoidusta rahasta, koska Ulkopoliittinen instituutti tekee tutkimusta.

Tulin valituksi Ulkopoliittisen instituutin neuvottelukunnan puheenjohtajaksi pari viikkoa sitten, ja tämä rooli, mikä Ulkopoliittisella instituutilla meidän yhteiskunnassamme on, on minun mielestäni tärkeä. Me tarvitsemme tällaisen riippumattoman tutkimuslaitoksen, joka vastaa meille ja tuo näkökulmia kansainvälisiin suhteisiin, EU-politiikkaan liittyen, ja tuo meille poliitikoille tärkeää informaatiota, tietoa, poliittiseen keskusteluun ja käy myöskin debattia tiedotusvälineissä tuoden laaja-alaista näkökulmaa niin kauppaan, turvallisuuteen kun liikkuvuuteen liittyvistä ulkopoliittisista asioista. Kaiken kaikkiaan Ulkopoliittisella instituutilla on hyvä ja merkittävä rooli.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 43/2019 vp

Toiminta jatkuu myöskin vakaana. Ulkopoliittinen instituutti sai valittua nyt uuden johtajan, ja hän aloittaa ensi vuoden alusta. Varmasti haasteita tulee riittämään myös tulevaisuudessa, ja tutkimussarkaa tulee riittämään. Tutkimusohjelma on nyt lyöty lukkoon aina vuoteen 2022 saakka, jonka jälkeen alkaa uusi ohjelmakausi ja alkavat uudet painotetut alueet, mihinkä tutkimusta ohjataan.

Rahoitukseen tietysti tilintarkastusraporttikin kohdentaa ja tarttuu. Vaikka viime vuonna rahoitus oli noin 3,9 miljoonaa euroa, niin nyt sekä valtion budjetoitu osuus tulee hieman kasvamaan että myöskin ulkopuolisen rahoituksen osuus tulee hieman kasvamaan — ja tämä on tietysti merkittävä asia, että meidän tutkimuslaitoksemme pystyy myös hankkimaan ulkopuolista rahoitusta tutkimustaan tekemään.

Kaiken kaikkiaan on hyvä, että Ulkopoliittinen instituutti pystyy tuomaan meille riippumatonta tietoa tulevaisuudessakin.

17.07 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puhemies! Tarkastusvaliokunnassa asia oli ongelmaton, ja tilintarkastuskertomus on puhdas. Siinä suhteessa ei ollenkaan mitään moitittavaa, päinvastoin hyvin on asiat hoidettu. Se, mihin kiinnitin tässä toimintakertomuksessa huomiota, on se, että kun täällä tutkimuksessa on näitä instituutin painopistealueita käsitelty, niin siellä on EU:n ulkosuhteet, Venäjän ulkopoliittikka ja sisäinen tilanne ja kehitys, sitten Yhdysvallat ja Kiinan ulkopoliittikka, sitten poikkileikkaavana Euroopan turvallisuuskysymykset, ilmasto-, energiapolitiikka ja arktinen politiikka. Nämä ovat kaikki tärkeitä aiheita, ja kun ottaa huomioon sen, että instituutissa on noin 40 henkilöä töissä, joista tutkijoita on reilu 20, niin aivan koko maailmaa ei tietenkään voida tutkia.

Mutta kun neuvottelukunnan puheenjohtaja Savola tuossa viittasi siihen, että jatkossa voidaan tarkkailla niitä painopistealueita — näin ymmärsin — niin haluan nostaa Afrikan roolin tässä esille. Afrikka on nyt jäänyt tässä vähemmälle huomiolle. Ehkä pikkuisen sivuraiteelta se saattaa tulla sieltä, jos esimerkiksi Kiinan ulkosuhteita ja vaikutuskanavia mietitään, mutta suoranaisten tutkimuskohteena Afrikka ei ole. Euroopan näkökulmasta ja Suomen näkökulmasta Afrikka on kyllä alue, jota kannattaa tutkia monestakin syystä: ensinnäkin ilmastonmuutos, toisena valtava väestönkasvu Afrikassa, muuttoliike ja sitten tietysti positiivisena piirteenä se, että Afrikka tarjoaa myös nousevia talouksia ja taloudellisia mahdollisuuksia niin Suomelle kuin Euroopallekin, eli Afrikan suhteen Suomessa tarvitaan myös tutkittua tietoa.

17.09 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä on hyvä sanoa muutama sana Ulkopoliittisen instituutin toiminnasta. Viime vuosina ovat kansainvälistä politiikkaa hallinneet suurvaltasuhteiden kriisit ja huoli monenkeskisen sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestyksen rapautumisesta. Myös meillä Euroopassa on tapahtunut paljon poliittisia muutoksia, ja kaikki nämä ovat heijastuneet myöskin Suomeen lisäten epävarmuutta. Tällaisessa tilanteessa laadukkaan tutkimus- ja ennakointitiedon merkitys korostuu. Ulkopoliittisen instituutin tehtävänä onkin tuottaa tätä korkeatasoista tieteellistä tutkimusta ja asiantuntemusta sekä Suomen sisäiseen keskusteluun ja päätöksenteon tueksi että myöskin sinne kansainvälisille areenoille. Kun minä luin tätä Ulkopoliittisen instituutin toimintakertomusta ja tilinpäätöstä, niin kyllä tulin vakuuttuneeksi toiminnan laadusta ja merkittävydestä, ja oli ilo lukea, että esimerkiksi julkaisuja hyödynnetään laajasti kansallisesti ja kansainvälisesti ja työstä on saatu myös erilaisia palkintoja ja tunnustuksia. Myös erilaisten seminaarien määrä on kiitettävä, ja instituutilla tuntuu olevan hyvä maine

Pöytäkirjan asiakohta PTK 43/2019 vp

tasokkaana seminaarien järjestäjänä. Vaikuttaa siltä, että instituutissa työskentelee kansainvälinen, koulutettu ja innostunutkin henkilöstö.

Tarkastusvaliokunnan varapuheenjohtajana voin antaa kiitosta myös siitä, että instituutissa hyvän hallintotavan mukaiset toimintamallit, ohjeet ja määräykset ovat vakiintuneita toimintaprosesseja ja esimerkiksi sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät niille säädetty edellytykset. Eli kaiken kaikkiaan Ulkopoliittinen instituutti ansaitsee kyllä suuret kiitokset.

17.11 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tästä tilintarkastuskertomuksesta ei ehkä sen enempää, koska se todellakin antaa puhtaat paperit toiminnasta, mutta sinällänsä Ulkopoliittisen instituutin toiminnasta muutama sana.

Olen siinä neuvottelukunnassa nytten toista kautta, ja täytyy sanoa, että täällä edellä kollegat ovat nostaneet esille kehuja, joihin itsekkin voin yhtyä ja todeta, että todellakin tutkimustoiminta, erilaiset seminaarit, raportit, kuukausijulkaisut ja vastaavat ovat kyllä tasokkaita, ja mikä ehkä parasta, nämä monet tilaisuudet keräävät tavallisia kansalaisia. Tämä ei ole mitään elitististä touhua, ikään kuin jotain sfääreissä tapahtuvaa ulkopoliittista keskustelua, joka ehkä takavuosina meillä Suomessa tuntui olevan vain harvojen herkkua, vaan todellakin he ovat pystyneet näillä ajankohtaisilla ja asiaan osuvilla teemoituksilla ja näillä raporteilla nostamaan asioita keskusteluun ja tuomaan niitä nimenomaan kansalaisten äärelle. Siinä mielessä voi sanoa, että tämä työ on ollut kustannustehokasta ja laadukasta.

Tiedän, että noissa rekrytoinneissa on myöskin tällaisia nousevia kykyjä, jos näin voi sanoa, opiskelijoita, jotka ovat tehneet hyviä väitöskirjatutkimuksia ja muita, pystytty nostamaan sinne tutkijoiksi, ja tämä on varmasti antanut myöskin kannuksia sitten eteenpäin monille tutkijoille.

Se, miten Ulkopoliittisesta instituutista sitten tuli osa eduskuntalaitosta, perustui juhlapäätökseen, joka 2006 eduskunnan juhluvuonna tehtiin. Muistan niitä keskusteluja: Silloin kuviteltiin, että tämä on nyt tämmöinen jonkunlainen EU-propagandakoneisto, joka tuodaan nyt sitten tänne parlamentin alaisuuteen ja sillä sitten lähdetään ohjailemaan keskustelua. Todellakin se oli aika hurjaa se pyörytys, mitä silloin käytiin tämän juhlapäätöksen ympärillä, ja oli aika kummallisia ajatuksia siitä, mitä tämä Ulkopoliittinen instituutti tulisi tekemään. Mutta voi sanoa, että nämä vuodet ovat osoittaneet, että tämä paikka, tämä sijoitus nimenomaan eduskuntalaitoksen yhteyteen on ollut oikea ja se on antanut näihin asioihin sellaista perspektiiviä ja syvyyttä, jota myöskin sitten eduskuntalaitos on pystynyt monella eri tavalla hyödyntämään.

Voi sanoa, että nämä viime vuodet Teija Tiilikaisen johdossa ovat olleet kyllä instituuttia erinomaisesti eteenpäin luotsaavia, ja hänelle suuri kiitos siitä, mitä hän on näitten vuosien aikana tehnyt. Nyt sitten uusi johto aloittaa ja vie varmasti instituuttia edelleenkin eteenpäin ja hyvään suuntaan.

Tosiaankin kyllä Suomen eduskuntalaitos tämän tyyppisen oman tutkimuslaitoksen ansaitsee ja tarvitsee, ja tällä tavalla pystymme sitten hyödyttämään koko kansakuntaa näillä erilaisilla tutkimustiedoilla ja myöskin näillä ajankohtaisilla raporteilla.

17.14 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! On mielenkiintoista kuulla, että tällaista epäiltiin joskus, että tästä instituutiosta voisi tulla jonkinlainen EU-propagandakoneisto, koska omasta näkökulmastani se näyttäytyy juurikin sellaisena tänäkin päivänä. En ole ollenkaan vakuuttunut Ulkopoliittisen instituutin tämän hetken toiminnasta. Sen sijaan, että se tuot-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 43/2019 vp

taisi puolueetonta tietoa päätöksenteon tueksi, niin se vaikuttaa enemmän olevan itse itsenäinen poliittinen toimija, joka haluaa ohjata keskusteluja johonkin tiettyyn suuntaan. Eri-tyisesti tämä tietysti liittyy väistyvän johtajan henkilöön. Hän on profiloitunut poliittisesti hyvin voimakkaasti, mutta myös monet muut tutkijat ovat ulostuloillaan tehneet itsestään enemmän poliittisia keskustelijoita kuin puolueettomia tutkijoita.

Sitten tämä vaikuttavuus: Jos meillä on 20 tutkijaa palkattuna, mutta on vaikea nimetä mitään konkreettista asiaa, mitä tämä kyseinen taho on saanut aikaan, niin mitä näille verorahoille saadaan vastineeksi? Henkilöstöongelmista kyseisellä taholla on puhuttu jo julkisuudessaakin. Tämä kaikki ei herätä minkäänlaista luottamusta. Edellytänkin, että neuvottelukunta puuttuu jatkossa näihin ongelmiin ja antaa meille vastinetta budjettirahoille. Valitettavasti joudun toteamaan, että nämä neuvottelukunnan jäsenten äskeiset puheenvuorot eivät myöskään luo luottamusta siihen, että näihin ongelmiin tullaan puuttumaan tai että niitä edes otettaisiin vakavasti.

17.16 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Tietysti neuvottelukunnan roolinahan on olla viestinviejä täältä eduskunnasta Ulkopoliittiseen instituuttiin päin, niin tutkijoille kuin hallitukselle, ja mikäli näitä huolia on, niin ilman muuta me niitä eteenpäin välitämme. Perussuomalaisillakin on oma edustaja tässä neuvottelukunnassa, edustaja Antikainen, joka erinomainen edustaja teidän riveistä onkin, joten voitte myös omassa puolueessanne suoraan saada tuotua sitä viestiä neuvottelukunnan pöydän ääreen.

Mutta, herra puhemies, edustaja Kiuru nosti esiin tutkimusohjelmat tällä tutkimuskaudella, joka siis on alkanut jo ennen tämän neuvottelukunnan aloittamista. On keskitytty kolmeen osa-alueeseen: Euroopan unionin tutkimusohjelmaan, EU:n itäiseen naapurustoon sekä Venäjään ja kolmantena globaaliin turvallisuuspolitiikkaan, jossa tietysti luonnollisena osana ovat transatlanttiset suhteet. Suhteet Yhdysvaltoihin päin ovat keskeisessä roolissa. Kaikki kolme ovat hyvin ajankohtaisia, tärkeitä ja niitä, mitä esimerkiksi Euroopassa ja kyselytunnillakin keskustelu toi esille. Meillä on tapahtumassa aika iso myllerrys Euroopassa niin brexitin suhteen kuin sisäisten neuvotteluiden suhteen oikeusvaltiokehityksestä, rahoituksesta ja niin edelleen, joten siihen pitääkin olla panostusta. Tietysti luonnollisena osana naapurimaastamme Venäjästä, missä tapahtuu jatkuvasti, ja menneitten vuosien asioista, mitä on Ukrainan suhteen tapahtunut, me tarvitsemme myöskin sitä tietoa, kuinka Venäjä kehittyy meidän naapurinamme ja luonnollisesti kuinka me pystymme sitä tutkimustietoa hyödyntämään siinä, että voimme niitä suhteitamme sinne parantaa — puhumattakaan globaalista yhteistyöstä Yhdysvaltoihin päin. Yhdysvallat on kuitenkin se mahti maailmalla niin kaupallisesti kuin sotilaallisesti, ja heidän ajattelutapaansa meidän on hyvä myöskin tuntea ja analysoida.

Mutta sitten tähän Afrikka-politiikkaan. On aivan oikein, että nyt nostetaan tässäkin keskustelussa esiin niitä tutkimusosa-alueita, mitä halutaan viedä eteenpäin. Valmistelussa on kaiken aikaa seuraava tutkimuskausi, ja Afrikka on varmasti yksi niistä keskeisistä asioista, jotka vaikuttavat koko Eurooppaan mutta vaikuttavat myös Suomeen. Se valtava paine siirtolaisten määrään, joka sieltä Eurooppaan olisi tulossa, se miljoonien ihmisten epävarmuus tulevaisuudesta ja se, kuinka sitä Afrikan omaa kehitystä siellä pystyisi tukemaan sillä tavalla, että sieltä ei tarvitsisi muualle lähteä — siltä osin varmasti tarvitaan meille myöskin tutkittua tietoa. Vien kyllä nämä terveiset ainakin omalta osaltani vakavasti, että tämä voisi olla yksi tutkimusalue, mahdollisesti näitten lisäksi, mutta ainakin yhtenä osana tätä kokonaisuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 43/2019 vp

17.19 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Erityisen vahvana turvallisuuspolitiikan asiantuntijana tunnettu edustaja Savola käytti tässä edellä hyvän puheenvuoron, ja varmasti on painavia perusteita sille, että tässä neuvottelukunnan jäsenet ovat ottaneet esille myös tätä Afrikka-painotusta, joka tällä hetkellä tuntuu olevan Suomenkin hallituksen erityinen mielenkiinnon kohde. Kun neuvottelukunnan jäsenet ovat tässä nyt avanneet näitä ulkopoliittisen instituutin tutkimussuuntia, niin haluan nyt tässä keskustelussa kuitenkin muistuttaa Suomen sijainnista keskellä Euroopan arktista aluetta. Tämä arktisen alueen kysymysten tutkimus on varmasti kuitenkin meidän ympäristössämme sellainen erityisen relevantti kysymys. En yhtään halua väheksyä sitä, etteikö vaikkapa Afrikka ole tärkeä tutkimuskohde, ja Suomen yhdessä eurooppalaisten kumppaneiden kanssa tulee tietysti vaikuttaa juuri niistä lähtökohdista, joita tuossa edustaja Savolakin otti esille, jotta Afrikan kehitystä voidaan viedä oikeaan suuntaan myös Euroopan näkökulmasta. Mutta jotta Suomi on vahva, jotta Eurooppa on vahva, niin mielestäni meidän tulee täällä omalla kotialueellamme ymmärtää niitä ilmiöitä, joita tapahtuu, kyetä tarttumaan niihin mahdollisuuksiin, joita Euroopan arktinen alue myös Suomen näkökulmasta avaa, ja tässä mielessä, kun täällä on tosiaan sekä neuvottelukunnan jäseniä kuulemassa että varmasti sitten tuolla Ulkopoliittisessa instituutissakin seurataan tätä keskustelua, niin haluan tämän puheenvuoron käyttää sen tärkeydestä, että näiden pohjoisten alueitten ja arktisten alueitten merkitys myös havaitaan ehkä vähän painavammin kuin mitä tässä mietinnössä nyt — toki tämä on tarkastusvaliokunnan mietintö asiasta — ja ihan tässä keskustelussakin on tehty.

17.21 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Kehottaisin edustaja Mäkelää osallistumaan niihin erilaisiin seminaareihin, mitä Ulkopoliittinen instituutti järjestää, koska itse olen kyllä havainnut sen, että ne ovat moniäänisiä, elikkä siellä todellakin voi olla hyvinkin vastakkaisia näkemyksiä aiheen ympäriltä, ja nimenomaan tällaisillahan on tarkoitus koota erilaisia näkemyksiä aihepiiristä ja saada keskustelua aikaiseksi, ja siinä mielessä en ihan ymmärtänyt, kun totesitte, että jollakin tavalla näillä tutkimustuloksilla pitäisi pyrkiä johonkin tiettyyn päämäärään: nimenomaan sehän olisi juuri sentyyppistä vääränlaista vaikuttamista, jos ajatellaan, että on joku päämäärä, johon sitten tutkimustuloksia lähdetään vääntämään, jotta ne soveltuisivat siihen päämäärään. Kyllähän tarkoitus on nimenomaan, että tieteellinen tutkimus on moniäänistä ja siellä tulee erilaisia näkemyksiä asioitten ympäriltä esille. Tietenkin nämä tutkijat varmasti jokainen käyttävät ääntänsä siinä tutkimustiedeyhteisössä ja ovat siinä vapaita sen tekemään, ei heitä ole sillä tavalla suitsittu, ja heidän kanssaan voi olla samaa mieltä tai eri mieltä. Itse olen kyllä kokenut, että Ulkopoliittisella instituutilla on varsin tasapainoinen lähestymiskulma ollut eri asioihin, ja on uskallettu ottaa... Ajatellaan nyt vaikkapa näitä Venäjä-kysymyksiä tai vaikkapa Krimin kriisiä ja kaikkea sinä aikana — heti välittömästi oli myöskin näistä aiheista seminaari ja briefing papereita ja vastaavia, jotka olivat sitten keskustelussa, ja niitä jaettiin sitten eteenpäin. Niin että siinä mielessä itse olen kyllä tämmöisenä, voisiko sanoa, EU-liittovaltiokehityskriittisenä kokenut, että Ulkopoliittisessa instituutissa nimenomaan on pyritty aika monipuolisesti lähestymään aihealuetta — vaikkapa EU:n kehitystä — ja tuomaan juuri niitä erilaisia näkökulmia siihen, mihin suuntaan tässä ollaan menossa, mihin suuntaan kenties pitäisi olla menossa ja mihin suuntaan ei. Ja siinä mielessä en tunnistanut tästä edustaja Mäkelän puheenvuorosta Ulkopoliittisen instituutin, voisiko sanoa, käyttäytymistä, että se olisi tämäntyyppistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 43/2019 vp

Mutta todellakin, kaikki nämä tilaisuudet ovat avoimia kaikille, joten ei muuta kuin jokin seuraamaan niitä ja ottamaan sitten kantaa siltä pohjalta, kun on asioihin tutustunut. Ja todellakin perussuomalaiset istuvat siellä neuvottelukunnassa ihan niin kuin kaikki muutkin puolueet ovat edustettuina.

17.23 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mäkelä otti esille tämän vaikuttavuuskysymyksen, ja sitä tietysti sopii aina pohtia, kun rahaa laitetaan erilaisiin hankkeisiin tai erilaisille organisaatioille. Kun tutkimuksista puhutaan, niin vaikuttavuuden mittaaminen on tietysti haastavaa. Mittanauhalla voidaan mitata sitä, kuinka monta senttimetriä, palstamillimetriä on tullut tekstiä. Se on se määrällinen, mutta se laadullinen puoli on vaikeampaa. Näitä määrällisiä tavoitteita on tässä Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessakin kerrottu: Julkaisujen määrästä kerrotaan. Kerrotaan instituutin tutkijoiden kotimaisesta medianäkyvyydestä, kuinka paljon heitä on eri tiedotusvälineissä lainattu, miten heitä on käytetty asiantuntijoina valtionhallinnossa ja erilaisissa seminaareissa. On viitattu Kultaranta-keskusteluihin, ja sitten on vielä näiden tieteellisten kirjojen määrä. Aina voi pohtia myös siitä näkökulmasta, että jos näitä ei olisi, niin mikä taho tai mikä tieto korvaisi tämän tiedon, joka nyt on käytettävissä. Mittaaminen on erittäin vaikeaa. Varsinkin kun mennään perustutkimuksen puolelle, niin se mittaamisen haaste on aina olemassa.

Itse olen käyttänyt tutkijoiden osaamista eduskuntatyössäni apuna, ja apua on tullut hyvinkin nopeasti, kun on vaan ymmärtänyt kysyä ja on tiennyt, että tällainenkin laitos on olemassa. Sieltä on tutkittua tietoa ja näkemystä saanut oman työn tueksi.

Olettaisin, että voisi esimerkiksi Mäkelää kiinnostaa tällainen hanke, joka päättyy tämän vuoden joulukuussa ja jossa tutkimushankkeena on terrorismin torjunnan ulkoiset ulottuvuudet. Tuloksia saadaan joulukuussa.

Eli kyllä nämä ovat sellaisia asioita, jotka liittyvät Suomen turvallisuuteen ja tulevaisuuteen hyvin tarkasti, ja niitä kannattaa seurata tarkkaan.

17.26 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Minun mielestäni on erittäin hyvä, että Ulkopoliittinen instituutti on täällä eduskunnan yhteydessä, sillä ennakoitietiedon tuottaminen on välttämätöntä, jotta pystymme luomaan sekä kielteisiä että myönteisiä skenaarioita tulevaisuudesta, myöskin kansainvälisistä suhteista ja kansainvälisestä tilanteesta. Meidän päättäjien tehtävänä on sitten toimia niin, että nämä kielteiset skenaariot eivät toteudu, ja toisaalta niin, että toimimme niitä myönteisiä skenaarioita tukien.

Totta kai me olemme hyvin pieni maa globaalisti, mutta juuri sen takia tällainen tutkimus- ja ennakoitietiedon tuottaminen on meidän vahvuutemme ja valttimme, koska niin kuin tästä kertomuksesta voi lukea, niin me tulemme hyvin kuulluiksi nimenomaan sen laadukkaan tutkimustiedon kautta ja sen avulla. Meitä halutaan kuulla ja meidät halutaan keskusteluun mukaan.

Ulkopoliittisen instituutin tutkimus tuo esille minun mielestäni nimenomaan moniäänisyyden ja erilaiset mahdolliset skenaariot. Minun mielestäni tämä ei ole vain yhden mielipiteen pakkosyöttöä. Tässä asiassa olen edustaja Essayah'n kanssa aivan samaa mieltä, että siellä on erityisen paljon moniäänisyyttä ja monenlaisia erilaisia mielipiteitä.

17.27 Sakari Puisto ps: Arvoisa puhemies! Itselläni ei ole myöskään tähän varsinaiseen tilintarkastuskertomukseen sinänsä huomautettavaa, mutta nämä erilaiset aihealueet ovat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 43/2019 vp

nousseet nyt esille, ja itse ajattelen, että jos ajattelee ylipäänsä Suomen ulkopoliittikkaa ja sen osaamista, niin se on perinteisesti painottunut aika vahvasti tällaiseen perinteiseen kansainväliseen politiikkaan, mutta sitten kun mennään ulkopoliitiikan ja talouspolitiikan välimaastoon, tällaisiin kysymyksiin, mitkä kytkevät nämä kaksi, niin silloin ainakaan sellaista syvälle luotaavaa analyysia ei ole liikaa ollut. Tässä näkisin, että on tarve käsitellä näitä asioita nimenomaan suomalaisesta perspektiivistä, koska nykyäänhan talouspolitiikka on vahvasti ulkopoliittikkaa ja toisaalta ulkopoliittikka myös talouspolitiikkaa.

Olen myös ollut näissä erilaisissa Ulkopoliittisen instituutin tilaisuuksissa tässä ihan viime aikoina, missä on käsitelty aika tällaisia isoja, megaluokan teemoja, ja ainakin näissä seminaareissa, mielenkiintoisissa tilaisuuksissa, on aika hyvin onnistuttu tuomaan just talouden ja ulkopoliitiikan ajattelua yhteen. Nyt varmasti seurataan tätäkin lähetystä, ja haluan vain viedä terveiset, että tässä on markkinarako.

17.28 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Tähän keskusteluun viitaten nyt vain: nämä tutkijat ovat nimenomaan riippumattomia — riippumattomia tutkijoita, joiden tarkoituksena on tuoda erilaisia näkökulmia näihin, puhuttiin nyt sitten vaikka EU-politiikasta, mitä sen sisällä tapahtuu. Heidän tehtävänsä on tutkia ja tuoda sitä tietoa, ja me sitten itse kukin analysoimme sen tiedon ja tuomme ne omat näkökulmamme siihen keskusteluun. Mutta ei heidän tehtävänään ole olla poliittisia toimijoita, joilla on ehdoton totuus, vaan he tuovat sitä tietoa meidän käyttöömmekä ja me pystymme sitä sitten hyödyntämään, puhutaan sitten EU:sta, Venäjästä, Kiinasta tai transatlanttisista suhteista ja niin edelleen, ja hyvä niin.

Edustaja Autolle arktisesta politiikasta vain sen verran, että tämä on Ulkopoliittisen instituutin useissa tutkimuksissa ollut mukana ja arktinen aluehan korostuu erityisesti turvallisuustekijänä, koska suurvaltapoliitikassa, jos otetaan Yhdysvaltain intressit huomioon, otetaan Venäjän intressit huomioon tai otetaan Kiinan intressit huomioon, hyvin paljon painopistettä on nostettu pohjoiseen arktiselle alueelle, ja jos jonkun niin meidän Suomen tuleekin olla kyllä hyvinkin valveutunut ja hereillä siinä, mitä siellä tapahtuu. Ja kyllähän me sitä omassa ulkopoliitikassamme ja politiikassamme olemmekin nostaneet esille aina ylintä johtoa myöten, tasavallan presidentistä lähtien, ja uskon, että Valkoisessa talossakin nämä arktiset kysymykset olivat eilen vahvasti tapetilla.

Mutta jos tähän arktiseen politiikkaan, niin kuin näihin muihinkin tutkimusosa-alueisiin, on jotain täsmennettävää, mitä pitäisi Ulkopoliittisen instituutin tutkia, niin ilman muuta me neuvottelukunnan jäsenet sitä viestiä viemme, ja siihen sitten pyritään ohjaamaan tutkimusta niin, että nämä riippumattomat, hyvät tutkijat sitten keskittyisivät johonkin, jos eduskunnalla erityistä tiedonhalua on.

17.31 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kiitän vielä edustajia valistuksesta liittyen Ulkopoliittisen instituutin toimintaan. Mutta haluan tuoda esiin sellaisen näkökohdan, että toivon mukaan tässä mainitussa terrorismitutkimuksessa, jonka edustaja Kiuru taisi tuoda esiin, olisi nyt ainakin vaihtunut tutkija sitten vuoden 2015, kun osoittautui, että Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija julkaisi UPI:n sivuilla blogin, jossa kertoi, että on täydellistä satua, että pakolaisten joukkoon saattaisi olla soluttautunut terroristeja ja että tämä olisi itse asiassa Isisin salaliittoteoria, jolla pyritään lietsomaan Euroopassa pakolaisvastaisuutta. No, sitten historiaa tuntien me tiedämme, että Pariisissa jysähti ihan parin kuu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 43/2019 vp

kauden kuluttua tämän kyseisen blogin julkistamisesta. Elikkä viesti on se, että selvänäki-jöitä sinne tutkijoiksi ei tarvita mutta ei myöskään pödynpuhujia.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 7/2019 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.